

Balanç 2014

Accions transversals

A.T.1- Promoure la millora paisatgística a tot el país priorititzant les carreteres i les zones més freqüentades, tant naturals com urbanes:

1. establint uns inventaris periòdics dels punts negres d'impacte ambiental i paisatgístic;
2. establint un pla d'accions periòdic per eliminar els punts negres;
3. realitzant les accions previstes.

Programa 2014:

Continuar amb l'inventari dels punts negres (aquest any a la tardor) i tractar les fotodenúncies.

Estudiar quins són els llocs òptims per col·locar els cartells d'"Espai recuperat".

Desenvolupar una aplicació web per agilitzar les tasques de comunicació de punts de Govern i comuns.

Realitzacions 2014:

Inventari i tractament dels punts negres i de les fotodenúncies:

Durant el 2014 s'han inventariat 39 nous punts negres i s'ha continuat resolent punts negres i fotodenúncies.

Dels **150 punts negres** inventariats el 2012, 77 estan resolts i 73 no ho estan, la majoria concerneixen abandonaments de residus i vehicles fora d'ús, seguits dels emmagatzematges de material a l'aire lliure.

Dels 111 punts negres inventariats el 2013, 32 estan resolts i 79 no ho estan, com el 2012, la majoria concerneixen abandonaments de residus i vehicles fora d'ús, seguits dels emmagatzematges de material a l'aire lliure.

De les **74 fotodenúncies** enregistrades des del 2012, 48 estan resoltes, 23 en curs de resolució i 3 en espera (dir el que vol dir). La majoria de casos són de deixalles o terra i pedres abandonades, segueixen els vehicles fora d'ús, els edificis, barraques, naus o terrenys en mal estat, i la contaminació de rius o estanys.

Aplicació web:

L'aplicació web de les fotodenúncies es va presentar el 23 de setembre passat a la Comissió Nacional del Paisatge i va estar en fase de proves fins al mes de novembre. Actualment està en funcionament.

Cartell "espai recuperat":

En la reunió del 6 de febrer del 2014 de la Comissió Nacional del Paisatge, es va acordar esperar que els comuns finalitzessin la normativa sobre senyalització que estan preparant perquè el disseny s'hi adapti. D'acord amb la carta de l'Associació de Comuns del Principat d'Andorra del 16 de gener del 2014, el 6 de febrer es va acordar que aquests rètols només es posaran en espais recuperats d'importància i on es constati reiteradament un impacte. Caldrà avaluar la possibilitat d'indicar-hi una referència normativa.

A.T.2- Crear una comissió nacional del paisatge.

Programa 2014:

Realitzar dues reunions al febrer i finals de setembre per tractar temes de l'ENP i promoure l'adhesió de FEDA, Agricultors i Ramaders, estacions d'esquí, ...

Realitzacions 2014:

Reunions de la Comissió Nacional del Paisatge mantingudes el 06/02/2014 i el 23/09/2014.

A.T.4- Potenciar l'ús de les energies renovables amb menys impacte ambiental i paisatgístic.

Programa 2014:

Promoure l'adhesió de FEDA a la carta del paisatge.

Continuar vetllant per l'ús de les energies renovables amb menys impacte ambiental i paisatgístic (FEDA-Govern).

Realitzacions 2014:

FEDA va signar el pacte de l'ENPA el 30/09/2014.

Objectiu 1

Uns paisatges naturals d'alta muntanya de qualitat i ben conservats

1.2.- Establir un pla de gestió de les molles.

Programa 2014:

Acabament del pla de gestió previst pel 1er trimestre 2014. Se'n farà una presentació als tècnics de Govern, dels Comuns i a les estacions d'esquí.

Implementació del Pla de gestió durant el 2on semestre

Inscripció de les molles del Parc natural del Comapedrosa a la llista de zones humides d'importància internacional del conveni de Ramsar.

Realitzacions 2014:

La diagnosi del Pla de gestió de les molles es va presentar a la Comissió Nacional del Paisatge el 23 de setembre. En aquesta sessió també es va presentar una aplicació informàtica realitzada pels comuns i els gestors dels parcs naturals que permet visualitzar les dades relatives a les molles inventariades.

La finalització del Pla, amb objectius i propostes, es preveu per al primer semestre del 2015 i la seva implementació per a finals del 2015.

Es posarà a disposició dels comuns una aplicació informàtica del tipus de la de les molles perquè puguin visualitzar-ne la informació.

El Parc natural comunal de les valls del Comapedrosa és un espai inscrit a la llista de zones humides d'importància internacional del Conveni de Ramsar des del passat 15/04/2014. (<https://rsis.ramsar.org/ris/2204>).

Objectiu 2

Uns paisatges rurals revalorats o potenciats

2.1.- Potenciar el sector agrari com a peça imprescindible de diversificació econòmica del país.

Programa 2014:

Mantenir la participació del Departament d'Agricultura a les reunions de la Comissió perquè faci el lligam amb els agricultors.

Organitzar un concurs de prats florits a Andorra.

Promoure i fomentar la recerca en la instal·lació de nous cultius que permetin la reutilització de terrenys agrícoles que es troben actualment a l'erm.

Realització d'un jornada sobre paisatge i agricultura el 13 de novembre.

Realitzacions 2014:

S'ha creat el Programa d'ajuts indirectes a les produccions agroalimentàries locals, per aportar valor afegit a les produccions i millorar-ne la rendibilitat: 9 beneficiaris en la primera edició.

Organització, conjuntament amb l'Associació de Pagesos, del 1r concurs de prats florits obert a tots els agricultors (any 2013 únicament a Ordino). El jurat format per especialistes nacionals i estrangers va valorar diferents característiques de les parcel·les inscrites al concurs (diversitat vegetal, estat de conservació, valor ecològic, etc.).

Els guanyadors van passar a integrar la llista de candidats al concurs regional (pirineus) i podien optar a la candidatura al concurs nacional francès.

S'ha finalitzat l'estudi de les pastures supraforestals de tot el territori (amb els comuns i CENMA). Durant el 2015 es preveu publicar una síntesi dels resultats juntament amb recomanacions de "bones pràctiques de gestió pastoral".

Realització de la jornada "Agricultura i paisatge" el 13 de novembre amb la participació de 25 persones.

Objectiu 3

Uns paisatges URBANS DE QUALITAT, BEN DELIMITATS, ACOLLIDORS PER AL TURISME I ALHORA AGRAÐABLES PER VIURE-HI

3.1.- MODIFICAR LA LLEI GENERAL D'ORDENACIÓ DEL TERRITORI I URBANISME.

Programa 2014:

En col·laboració amb l'Observatori del paisatge de Catalunya: realització d'un projecte de recerca sobre paisatge i ordenament territorial en l'àmbit local: "La planificació del paisatge en l'àmbit local a Europa".

Realitzacions 2014:

Amb l'Observatori del Paisatge de Catalunya, s'ha realitzat un projecte de recerca sobre paisatge i ordenament territorial en l'àmbit local. El document es va finalitzar el mes de setembre amb el títol "La planificació del paisatge en l'àmbit local a Europa". Es troba disponible a les pàgines d'Internet del Departament de Medi Ambient i de l'Observatori del Paisatge de Catalunya. (http://www.mediambient.ad/images/stories/paisatge/Planificacio_Paisatge_Local.pdf).

La publicació en paper del document, juntament amb les traduccions en anglès i francès, es preveu per al final del primer trimestre del 2015.

Aquest document ha servit per dissenyar un instrument per a Andorra que permeti integrar el paisatge en els POUP, d'acord amb el que estableix l'article 71 del Text refós de l'articulat i de les disposicions transitòria, derogatòries i finals de la Llei general d'ordenació del territori i urbanisme, del 29 de desembre del 2000, modificada per la Llei 08/2006, del 21 de juny; per la Llei 06/2011, del 28 de juliol, i per la Llei 16/2012, del 31 de juliol, la realització del qual es va adjudicar al desembre 2014

Objectiu 2 i 3

2.3.1.- MANTENIR I RESTAURAR ELS BOSCOS DE RIBERA, I CREAR ON SIGUI POSSIBLE UNA XARXA DE VIES VERDES APROFITANT ELS MARGES DELS RIUS.

Realitzacions 2014:

Es fa un manteniment continu del bosc de ribera.

El camí ral de la Massana està enllestit amb un projecte d'enllaç cap a Ordino.

Objectiu 4

Unes carreteres més RESPECTUOSES PEL QUE FA A LA MORFOLOGIA I MÉS INTEGRADES EN EL PAISATGE

4.1.- ESTUDIAR I ESTABLIR MESURES ALTERNATIVES AL TRACTAMENT HIVERNAL AMB SAL A LES CARRETERES.

Programa 2014:

Realitzar mesures de concentracions de Cl⁻ a les aigües superficials.

Finalitzar l'estudi sobre l'impacte de l'ús de la sal a les carreteres.

Realitzacions 2014:

S'ha finalitzat l'estudi sobre l'impacte de la sal a les carreteres basat en les dades existents a la bibliografia internacional i les disponibles a Andorra a inicis del 2015.

S'estan fent mesures de concentracions de Cl⁻ a les aigües superficials. Els resultats estaran a finals de l'hivern. El tractament dels resultats es farà a la primavera/estiu.

El COEX està fent proves pilot de pavimentació amb un additiu que n'evita la congelació fins que no s'assoleixen els -6 °C a la carretera de Montaup, i segueixen amb la implantació de l'ús de la salmorra.

Objectiu 5

MINIMITZAR ELS IMPACTES PAISATGÍSTICS DE LES GRANS INSTAL·LACIONS TURÍSTIQUES I DE LLEURE

5.1.- MINIMITZAR ELS IMPACTES PAISATGÍSTICS DE LES GRANS INSTAL·LACIONS TURÍSTIQUES I DE LLEURE.

Programa 2014:

Continuar fomentant l'ús de les llavors pirinenques (Ecovars) o locals per les pistes d'esquí i visitar les estacions de França que les utilitzen.

Visita a les estacions de França que les utilitzen en col·laboració amb el CBNPMP i el Parc regional dels Pirineus Catalans per fomentar la producció per Andorra (primavera).

Reunions amb les estacions d'esquí sobre inspeccions anuals d'obres i sobre monitoratge de les molleres del 2013 (març).

Realitzacions 2014:

A finals de febrer i de març es van fer les reunions amb els responsables de Medi Ambient de les estacions d'esquí del país per fer balanç de les inspeccions realitzades en matèria de restauracions ambientals de les pistes, residus i sanejaments, i se'ls va lliurar els informes corresponents.

A finals de juliol, representants de les estacions d'esquí alpi (excepte Secnoa) es van desplaçar a l'estació d'esquí de Peyragudes per visitar pistes sembrades amb llavor pirinenca, veure proves de recollida de llavors a pistes i conèixer el projecte Ecovars.

A inicis d'octubre s'han realitzat les visites anuals d'inspecció relatives a les restauracions ambientals de les estacions d'esquí, també hi ha participat un representant del Conservatori Botànic Nacional dels Pirineus i Migdia Pirineus (Sr. Brice Dupin) de França per donar un avís tècnic sobre les restauracions realitzades i les possibles millores a aportar i valorar les necessitats de les estacions quant a l'ús de llavors d'origen pirinenc.

El Sr. Brice Dupin ha elaborat un informe de recomanacions i propostes de millora de les restauracions, per talussos i zones de difícil restauració. L'informe també proposa efectuar proves de recollida de llavors en terrenys naturals a Andorra mitjançant una *brosseuse* deixada per l'estació d'esquí de Peyragudes.

En aquestes visites també s'ha comptat amb l'assessorament del Sr. Andreu Salvat, que ha fet sensibilització i propostes per a la preservació de les molleres a les estacions d'esquí.

Objectiu 6

**Un TURISME DIVERSIFICAT QUE
CONEGUI ELS PAISATGES I ELS SEUS
VALORS I QUE ELS RESPECTI**

6.1.- ESTABLIR UNA DIAGNOSI I UNES PROPOSTES D'ADEQUACIÓ DE LA XARXA DE REFUGIS PER FOMENTAR EL SENDERISME DE MUNTANYA.

Programa 2014:

Finalització del projecte de refugi al Madriu.

Realitzacions 2014:

Està pendent la licitació de les obres del refugi guardat del Madriu a l'Illa.

S'han realitzat millores a la resta de refugis lliures.

S'ha millorat la senyalització i la seguretat en certs trams de la xarxa de camins de gran recorregut.

6.3.- CONTINUAR UTILITZANT EL PAISATGE PER A LA PROMOCIÓ TURÍSTICA DEL PAÍS.

Programa 2014:

Promoció dels itineraris existents i de noves rutes amb un canal a Wikiloc, actualitzat mensualment.

Realitzacions 2014:

Inici del Pla de màrqueting de la Vall del Madriu Perafita Claror, i estudi del potencial turístic de la Vall del Madriu-Perafita-Claror amb els quatre comuns implicats.

Inici dels treballs de desenvolupament del pictograma de pesca amb Patrimoni Natural i Andorra Turisme per poder oferir un producte diferenciat als clients.

Participació en la categoria Instagram de la 3a edició del concurs de fotografia digital "L'Andorra dels paisatges".

Hi ha 51 nous itineraris pel país, 27 dels quals corresponen a excursions amb raquetes de neu i els altres 24 són recorreguts d'esquí de muntanya. A hores d'ara 9.000 persones s'han descarregat l'app.

Creació d'un llibre infantil amb adaptacions en 5 idiomes (català, castellà, francès, anglès i rus) per donar a conèixer la natura d'Andorra, ja està a la venda en diferents punts d'informació i llibreries.

Promoure el pictograma de senderisme perquè més allotjaments turístics el tinguin com a atractiu a clients potencials. El seguiment es fa amb la col·laboració del Departament de Turisme, Patrimoni Natural i Andorra Turisme.

Objectiu 7

**Una POBLACIÓ que coneix i estima
TOTS ELS PAISATGES D'ANDORRA**

7.3.- PROMOURE L'ADHESIÓ DELS AGENTS IMPLICATS DELS SECTORS ECONÒMICS I DE LA SOCIETAT CIVIL A L'ESTRATÈGIA NACIONAL DEL PAISATGE.

Programa 2014:

Proposar la signatura del pacte per l'Estratègia nacional del paisatge a les associacions de pagesos i ramaders, a FEDA i a les estacions d'esquí.

Realitzacions 2014:

FEDA va signar el pacte de l'ENPA el 30/09/2014 i les associacions de pagesos i ramaders sembla que no hi estan interessades de moment malgrat les reiterades propostes d'adhesió.

Durant el desembre del 2014 i el gener del 2015 es lliuren els informes de les inspeccions a les estacions d'esquí alpí, en els quals com a conclusió se'ls proposa adherir-se al pacte per l'ENPA.

7.4.- FORMAR ELS TÈCNICS I PROFESSIONALS QUE INTERVENEN EN LA GESTIÓ, LA MODIFICACIÓ, LA RESTAURACIÓ I LA PLANIFICACIÓ DEL PAISATGE.

Programa 2014:

Organització d'una jornada sobre paisatge i agricultura.

Visita a les pistes d'esquí franceses que utilitzen llavor autòctona. Estiu 2014.

Realitzacions 2014:

A finals del juliol, representants de les estacions d'esquí alpí (excepte Secnoa) es van desplaçar a l'estació d'esquí de Peyragudes per visitar pistes sembrades amb llavor pirinenca, veure proves de recollida de llavors a pistes i conèixer el projecte Ecovars.

El 13 de novembre el Departament de Medi Ambient va organitzar la jornada sobre “Agricultura i paisatge” en la qual es va parlar de l’agricultura com a forjadora de paisatge, amb l’exemple del Priorat, del paisatge agrícola de la Vall del Madriu-Perafita-Claror, dels prats de dall i peixeders, de la transhumància i de l’evolució de boscos i pastures d’Andorra. En la jornada que es va amenitzar amb un tast de productes d’Andorra hi van assistir unes 25 persones.

7.5.- MILLORAR ELS PROGRAMES EDUCATIUS ESCOLARS PER FOMENTAR EL CONEIXEMENT I L’ESTIMA DEL PAISATGE D’ANDORRA BASATS EN EL CONTACTE DIRECTE AMB EL PAISATGE I LES VIVÈNCIES.

Programa 2014:

- Tallers del CAS.
- Exposició “L’Andorra dels paisatges” al CIAM.
- 3r concurs de fotografia digital.
- Realització d’un audiovisual sobre les mollerres.
- Exposició “Andorra, paisatges propers” al Museu del Tabac, inaugurada el 16/10.

Realitzacions 2014:

Participació de 102 persones a la 3a edició del concurs de fotografia digital “L’Andorra dels paisatges” amb 923 fotografies. Els premis es van donar en el marc de la jornada sobre “Agricultura i paisatge”.

Participació de 110 escolars i 27 padrins en els tallers de paisatge del CAS.

L’exposició “L’Andorra del paisatge” instal·lada al CIAM del 13 de febrer al 21 de març ha estat visitada per 1.619 persones.

Inauguració de l’exposició “Andorra, paisatges propers” el 16 d’octubre al Museu del Tabac - fins al 31 de desembre hi ha hagut 2.218 visitants.

Realització d’un audiovisual sobre les mollerres incloses en la llista de Ramsar, presentat a RTVA amb motiu de l’anyversari de l’entrada en vigor del Conveni de Ramsar a Andorra (novembre).

Accions addicionals realitzades

Objectiu 3

Arranjament de les fronteres del riu Runer i del Pas de la Casa.

Frontera riu Runer: el projecte d’integració paisatgística de la frontera del riu Runer es va finalitzar a l’estiu del 2014.

Objectiu 4

Millora i integració paisatgística dels talussos de la carretera del Port d’Envalira: les obres de millora del talús de la zona de Gasopas s’han iniciat a l’estiu del 2014.

Objectiu 2, 3, 6 i 7

Durant el 2014 s’ha finalitzat l’actualització de l’inventari dels arbres i arbredes singulars de quatre parròquies (Ordino, la Massana, Encamp i Sant Julià), que es lliurarà als comuns en la propera Comissió Nacional del Paisatge.